

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ จำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 2) ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 3) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 4) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ 5) ความต้องการใช้สื่อและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และ 6) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 77 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่มีคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 62.3 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด โดยมีอายุเฉลี่ย 39.35 ปี ร้อยละ 61.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.2 มีอายุราชการน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปีมากที่สุด โดยมีอายุราชการเฉลี่ย 11.78 ปี ร้อยละ 51.9 มีระยะเวลาที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ 1-2 ปี โดยมีระยะเวลาที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ เฉลี่ย 4.53 ปี ร้อยละ 90.9 เคยได้รับการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ โดยได้รับการฝึกอบรมความรู้มากที่สุด มีส่วนน้อย ร้อยละ 9.1 ยังไม่เคยได้รับการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 15 คะแนน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบได้ถูกต้องได้คะแนน 12-13 คะแนนมากที่สุด (ร้อยละ 49.3) โดยตอบถูกต้องเฉลี่ยจำนวน 12.64 คะแนน ซึ่งประเด็นที่นักส่งเสริมการเกษตรทุกคนตอบได้ถูกต้อง คือ การเลือกใช้อิเล็กทรอนิกส์ในงานส่งเสริมการเกษตร จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้นำสื่อไปใช้ด้วย ทั้งนี้ ในทุกประเด็นคำถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกินร้อยละ 60.0 ตอบได้ถูกต้อง

1.3 การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1.3.1 การใช้สื่อประชาสัมพันธ์

การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งตามประเภทของสื่อ พบว่า มีการใช้สื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ทั้งนี้ หากแบ่งตามชนิดของสื่อแต่ละประเภท พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้มากที่สุดคือ คือ วนิต สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้มากที่สุด คือ วิทยุกระจายเสียงระบบ FM สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ใช้มากที่สุด คือ เว็บไซต์ สื่อกิจกรรมที่ใช้มากที่สุด คือ การจัดนิทรรศการ/จัดแสดง/สาธิตทางการเกษตร และสื่อบุคคลที่ใช้มากที่สุด คือ บุคคลภายในหน่วยงาน

1.3.2 การใช้สื่อตามวัตถุประสงค์การประชาสัมพันธ์

ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้สื่อตามวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามวัตถุประสงค์ พบว่า ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ใช้สื่อกิจกรรมมากที่สุด การสร้างความนิยมเชื่อถือศรัทธา ใช้สื่อกิจกรรมและสื่อบุคคลมากที่สุด ส่วนการปกป้องและรักษาภาพลักษณ์องค์กร และการสร้างความสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ใช้สื่อบุคคลมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาตามประเภทของสื่อ พบว่า สื่อทุกประเภท ถูกนำไปใช้เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้มากที่สุด

1.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) โดยเห็นด้วยในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น เรียงตามลำดับคือ สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยปรับทัศนคติของเกษตรกร ไปในทิศทางที่ดีขึ้น นักส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเรื่องการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยทำให้เกษตรกรเกิดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และกระบวนการในการส่งเสริมการเกษตร สื่อประชาสัมพันธ์ที่เป็นเครื่องมือสำคัญทำให้เกษตรกรเกิดการตื่นตัวและสนใจที่จะรับรู้หรือแก้ปัญหา สื่อประชาสัมพันธ์ช่วยแก้ความเข้าใจผิดของเกษตรกร สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยเพิ่มพูนทักษะการทำงานแก่เกษตรกร และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ตรงตามนโยบาย

1.5 ความต้องการใช้สื่อและความต้องการในการพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) โดยอยู่ในระดับมากทุกประเภทสื่อเรียงตามลำดับ คือ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้ หากแบ่งตามประเภทของสื่อ จะพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ เอกสารเผยแพร่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ โทรทัศน์ภาคพื้นดินช่อง 3, 5, 7, 9, NBT และ ThaiPBS สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องการใช้มากที่สุดคือ เว็บไซต์ สื่อกิจกรรมที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ การจัดนิทรรศการ/จัดแสดง/สาธิตทางการเกษตร และสื่อบุคคลที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ บุคคลภายในหน่วยงาน

ในส่วนของความต้องการในการพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องการให้มีการพัฒนาการใช้สื่ออยู่ในระดับมากในทุกวิธี เรียงตามลำดับ คือ การจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะ การศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อสารสนเทศ และการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเอกสารคู่มือต่างๆ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทของสื่อ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องการให้มีการพัฒนาการใช้สื่อทุกสื่อทุกประเภทอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเกษตร

โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) โดยปัญหาพบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจอื่นมากจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อ บุคลากรในหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญของงานประชาสัมพันธ์ ขาดผู้ให้คำปรึกษาในการใช้สื่อ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ขาดความรู้และทักษะด้านการใช้สื่อ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอ

ส่วนข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 5.19. ระบุว่าเจ้าหน้าที่ในองค์กรควรมีส่วนร่วมในการทำงานด้านประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 3.90 ระบุว่าควรมีงบประมาณสำหรับกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน ร้อยละ 2.60 ระบุว่า ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์จำเป็นที่ทันสมัยให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ เช่น กล้องถ่ายภาพ เครื่องปริ้นท์ เครื่องคอมพิวเตอร์

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผลจากการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 62.3 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 39.35 ปี และมีอายุราชการเฉลี่ย 11.78 ปี แตกต่างจากระเบียงจิต ล้ำเลิศ (2549: 81) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตร พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 61.9 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44.6 ปี มีระยะเวลารับราชการ เฉลี่ย 20 ปี และบรรพพันธ์ เพ็ชรสิงห์ (2549: 92) ได้ทำการศึกษาการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสงขลา พบว่า เป็นเพศชายมากที่สุด อายุเฉลี่ย 46 ปี รับราชการเฉลี่ย 22 ปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ อายุเฉลี่ยและอายุราชการเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลง และการวิจัยครั้งนี้ พบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับข้อมูลอัตรากำลังคนของกรมส่งเสริมการเกษตรปีพ.ศ.2548-2556 ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนระบุว่า มีแนวโน้มสัดส่วนอัตรากำลังคนที่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเพิ่มมากขึ้น (เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2558)

การวิจัยครั้งนี้ พบว่าเจ้าหน้าที่มีอายุราชการน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์นั้น ถูกมอบหมายให้กับคนที่มีอายุราชการไม่มาก

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.9) เคยได้รับการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่ากรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่เป็นไปตามที่รุจิพร จารุพงศ์ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดให้มีการสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ อันเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์เรื่อยมาในทุกปีๆ ส่วนที่เหลือที่เป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 9.1) ยังไม่เคยได้รับการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์นั้น อาจเนื่องมาจากเพิ่งได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านนี้ ดังนั้น การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงยังคงมีความจำเป็นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง

2.2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบได้ถูกต้องเฉลี่ย 12.64 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม ณัฐ รัตนเจริญ (2555: 7-2) กล่าวว่า สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งเป็นเหตุมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่เปลี่ยนไป ในขณะที่ เมธาวุฒิ พิรพรวิฑูร (2551, อ้างถึงในพนีย ทองสวัสดิ์วงศ์ 2551: 12) กล่าวว่า พัฒนาการของวิทยาการและความก้าวหน้าต่างๆ ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เมื่อเรียนรู้ไปไม่นานก็ต้องเรียนรู้ใหม่ เพราะสิ่งที่เคยรู้ล้าสมัยไปแล้วอย่างรวดเร็ว เราจึงต้องศึกษาเรียนรู้ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อจะได้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงใดๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในการทำงานยุคปัจจุบัน

2.3 การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้สื่อบุคคลมากที่สุด สอดคล้องกับสุจิรา กิจเจริญ (2547: 160) ทำการวิจัย พบว่า ประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 ใช้มากที่สุด คือ สื่อบุคคล และจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สื่อบุคคลที่ใช้มากที่สุด เป็นบุคคลภายในกรมส่งเสริมการเกษตรเอง แสดงให้เห็นว่า สื่อบุคคลโดยเฉพาะนักส่งเสริมการเกษตร นับว่าเป็นเครื่องมือหรือเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่สำคัญในการทำงานส่งเสริมการเกษตรมากกว่าการใช้สื่อประเภทอื่นๆ ซึ่งเฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554: 2-38) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริม

การเกษตร นักส่งเสริมเป็นผู้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อบุคคลที่ทรงพลังในการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของเกษตรกร รวมทั้งการเลือกใช้สื่อต่างๆ นักส่งเสริมการเกษตรจึงต้องมีการพัฒนาตัวเอง ในด้านต่างๆ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตรประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ดังนั้น นักส่งเสริมการเกษตรในฐานะที่เป็นสื่อบุคคลที่มีบทบาทสำคัญซึ่งใช้อยู่ในระดับมากทั้งในการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารและความรู้ การสร้างความนิยมเชื่อถือและศรัทธาแก่องค์กร การปกป้องและรักษา ภาพลักษณ์ขององค์กร และการสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร จึงจำเป็นต้องพัฒนา ตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตรประสบความสำเร็จ

2.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นความสำคัญของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้สึกและมีความเชื่อว่าว่าการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือช่วยให้การทำงาน ประสบผลสำเร็จ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ช่วยปรับทัศนคติของเกษตรกรไปในทิศทางที่ดีขึ้น ช่วยทำให้เกษตรกรเกิดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และกระบวนการ ในการส่งเสริมการเกษตร ทำให้เกษตรกรเกิดการตื่นตัวและสนใจที่จะรับรู้หรือแก้ปัญหา ช่วยแก้ความ เข้าใจผิดของเกษตรกร ช่วยเพิ่มพูนทักษะการทำงานแก่เกษตรกร และช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ ตรงตามนโยบาย ดังนั้น การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ นักส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องรู้จักคุณลักษณะของสื่อประชาสัมพันธ์แต่ละประเภทเพื่อจะได้ใช้สื่อ อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่อรุณรัตน์ ชินวรณ์ (2553: 65) ได้กล่าวไว้ และจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการบาง ประการเพื่อประกอบการตัดสินใจใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพตามที่พรหุสิทธิ์ นิลวิเศษ (2554: 8-20) ได้ กล่าวถึง

2.5 ความต้องการใช้สื่อและความต้องการในการพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สื่อประชาสัมพันธ์ที่เจ้าหน้าที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ สื่อบุคคล สอดคล้องกับที่สุจิตรา กิจเจริญ (2547: 96) ทำการศึกษาความต้องการในการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของผู้อำนวยการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 พบว่า สื่อที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่อบุคคล ทั้งนี้ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าเจ้าหน้าที่ต้องการให้มีการ พัฒนาด้านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกประเภทด้วยการจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะมากที่สุด แต่ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับการพัฒนาด้วยวิธีการอื่นๆ ทั้งการศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ การศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อสารสนเทศ และการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเอกสารคู่มือต่างๆ ดังนั้น

การพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงมีความสำคัญมากต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่เคยรับการพัฒนาคำรู้และทักษะ ควรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ โดยอาจเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) การใช้แอปพลิเคชัน ที่คิดค้นโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังมีการอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรศึกษาเรียนรู้และให้ความสำคัญกับการใช้แอปพลิเคชันดังกล่าว พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรได้รู้จักและทดลองใช้ เนื่องจาก เป็นสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถเข้าถึงได้รวดเร็วทุกที่ทุกเวลา เป็นเครื่องมือที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อีกทางหนึ่ง

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

1) สื่อบุคคล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นสื่อที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้มากที่สุด ต้องการใช่มากที่สุด และต้องการให้มีการพัฒนามากที่สุด จึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาคำรู้และทักษะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสื่อบุคคลที่มีคุณภาพทั้งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ การสร้างความนิยมเชื่อถือและศรัทธาแก่องค์กร การปกป้องและรักษาภาพลักษณ์ขององค์กร และการสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2) จากปัญหาที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายภารกิจอื่นมากจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ดังนั้น หน่วยงานจึงควรพิจารณาถึงปริมาณงานที่มอบหมายหรือภารกิจต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ จากการวิจัย ยังพบว่า มีปัญหาที่พบอยู่ในระดับมาก ซึ่งหน่วยงานควรพิจารณาคำเนินการ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อ การชี้แจงหรือบอกกล่าวให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนเห็นความสำคัญของงานประชาสัมพันธ์ การจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาในการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคำรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์

3) กรมส่งเสริมการเกษตรมีสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรกระจายเสียงในระบบ AM แต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรยังใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในระบบ AM อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร จึงควรผลักดันให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรให้มากขึ้น

4) การใช้วิทยุสื่อสาร และวารสาร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพบว่าปัจจุบันใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีความต้องการใช้ในระดัปานกลางเท่านั้น ซึ่งเป็นระดับความต้องการที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสื่ออื่นๆ ดังนั้น หากหน่วยงานมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตหรือใช้วิทยุสื่อสารและวารสารในงานส่งเสริมการเกษตร จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมหรือพิจารณาถึงสาเหตุทำให้ที่มีการใช้สื่อชนิดนี้น้อยกว่าสื่ออื่นๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และความต้องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตรจากเกษตรกร เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ และเพื่อให้หน่วยงานมีข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับผลิตและใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์มากที่สุด

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทั้งในส่วนกลาง ระดับเขต และในระดับอำเภอหรือตำบล เนื่องจาก กรมส่งเสริมการเกษตรมีหน่วยงานและบุคลากรที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรจนถึงในระดับพื้นที่ ซึ่งอาจมีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่แตกต่างกันไป เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับการผลิตและใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมต่อไป